

**Przygotowanie dziecka do szkoły -
propozycje zabaw przygotowujących do nauki czytania i pisania.
Zabawy z głoskami.**

Zabawy słuchowe

I etap zabaw:

- **„zamknij oczy i powiedz co słyszysz”** – np. odgłosy zza okna, liczbę stuknięć łyżką w talerz, szelest folii, itp.,
- odtwarzanie rytmu nadanego przez rodzica - **„tak jadą koniki po drodze”** (np. kilka uderzeń otwartych dłoni o kolana), **„tak jadą koniki po moście”** (uderzenia otwartymi dłońmi o podłogę),
- **„rymujemy”** – nauka rymowanek, powtarzanie ich przez pacynki, pluszaki; układanie rymowanek z dzieckiem – np. rymowanka (dwuwiersowa) o tacie, siostrze, ulubionym bohaterze z bajki,
- **„śpiewamy”** – nauka piosenek dla dzieci, śpiewanie ich w rodzinie, na „scenie”,
- **„zagadki”** – pytania do wysłuchanej krótkiej bajki, treści.

II etap zabaw:

- **„ile jest?”** – przeliczanie słów w zdaniu. Najpierw w wymyślonym zdaniu przelicza słowa rodzic, potem w kolejnych zdaniach próbuje przeliczać dziecko. Następnie zamiana ról – dziecko podaje zdanie, rodzic przelicza słowa, i odwrotnie – dziecko przelicza słowa w podanym przez rodzica zdaniu,
- **„robot”** – rodzic wypowiada słowa głoskując, dziecko odgaduje jakiego słowa użył robot. Najpierw używamy słów 3- głoskowych, a kiedy dziecko radzi sobie z odgadywaniem podajemy 4- głoskowe, itd.
- **„co słyszysz na początku?”** – wypowiadamy słowa z przesadnym wydłużaniem w nich pierwszej głoski – np. „UUUUUla”. Mówimy: „ja słyszę w tym słowie na początku [U]”. Wyszukujemy kolejne słowa, początkowo najlepiej z samogłoską na początku, gdyż łatwiej jest ją wydłużyć w wypowiedzi. Dziecko mówi co słyszy na początku słowa. Dostaje punkty za prawidłowe odpowiedzi. Dziecko może też podawać własne słowa, my wydłużamy pierwszą głoskę i mówimy jaka to głoska. Słowami mogą być nazwy przedmiotów z otoczenia, nazwy wylosowanych obrazków, imion, itp.

Uwaga:

Nie przechodzimy do kolejnych zabaw, jeśli dziecko popełnia jeszcze błędy. Proponujemy inne (wg własnych pomysłów) wersje tej zabawy.

- **„co słyszysz na końcu?”**- postępujemy podobnie jak w poprzedniej zabawie – wypowiadamy słowa z przesadnym wydłużaniem w nich ostatniej głoski – np. „Ulaaaaa”. Przechodzimy do kolejnej zabawy po opanowaniu tej umiejętności.
- **„co słyszysz w środku?”**- ćwiczenia jak w poprzednich zabawach – tym razem wysłuchiwanie środkowej głoski w 3-głoskowych słowach.
- **„robot 2”**- pytamy jak robot powie słowo (np. „kot”) - zadanie polega na głoskowaniu 3-głoskowych słów, w dalszej kolejności 4-głoskowych i coraz dłuższych (jeśli są przy nich trudności można podzielić słowo na sylaby, a następnie sylaby na głoski).

Zabawy wzrokowe

I. Zabawy na materiale bezliterowym:

- wyszukiwanie różnic na obrazkach,
- układanie puzzli, pociętych kolorowych obrazków
- układanie klocków według wzoru (instrukcji, czy wzoru podanego przez rodzica),
- **„co się zmieniło?”** (zabawa ze zmianami ról) – ułożenie kilku przedmiotów w rzędzie – np. łyżka, widelec, nóż, pokrywka, solniczka, a następnie zmiana ich ułożenia przez jedną osobę, gdy druga jest odwrócona tyłem. Zadanie polega na odgadnięciu co się zmieniło.

II. Zabawy na materiale literowym:

- **„zagubione litery”** – wyszukiwanie poznawanych, czy trudnych dla dziecka liter (np. na klawiaturze, literowych klockach, wśród literek magnetycznych, w tekście, czy wśród zapisanych przez rodzica patykami na ziemi, kredą na tablicy),
- **„zagubiony napis”** – wyszukiwanie takiego samego napisu wśród wielu podobnych – np. **sok**, syk, sak, kos, sok,
- **„czy taki sam?”** – porównywanie napisów różniących się jedną literą – wskazanie różnic, może być także nazwanie wskazanych liter (np. „kot”, „koc”),
- **„napisy”** – dobieranie krótkich podpisów do obrazków, przedmiotów (może być też naklejanie karteczek z napisami) – np. „dom”, „lala”, „kot”, „kreda”, „kawa”.

Zabawy przygotowujące rękę do pisania:

- **„lepimy cudaczki”** – np. robienie z ciasta, czy innych mas plastycznych kulek, wałeczków, placuszków, łączenie ich ze sobą,

- **„wyszywanie”** – przewlekanie kolorowych sznurowadeł przez otwory w tekturowym pudełku (*można zakupić gotowe, atrakcyjne dla dziecka pomoce, tzw. „sznurki – dziurki” czy „przewlekanki”*),
- **„wycinanki”** – cięcie nożycami (pomysły zależą od umiejętności manualnych dziecka),
- **„kszałty”** – obrysowywanie różnych kształtów na dużym arkuszu papieru (może być wspólne z rodzicem) – np. nakrętek, kubka, talerza, zabawki. *Można tworzyć z tego np. postaci, domku, itp.,*
- **„szablony”** – kreślenie w szablonach (*np. można wykorzystać książki z szablonami, plastikowe zakupione szablony – rodzice mogą sami zrobić szablony wycinając je nożykiem z tektury*),
- **„odbijanie”** – kreślenie po śladach wybranego rysunku – grubego konturu (*może być odbijanie na kartonie przez kalkę, albo kreślenie markerem, flamastrem na grubej „koszulce” (w „koszulce” umieszczamy kopiowany rysunek)*). Wybieramy rysunki zgodne z zainteresowaniami dziecka w celu dodatkowego uatrakcyjnienia zadania,
- **„rysowanie na szybie”** – kreślenie wzorów, liter, czy wykonywanie prostych rysunków na zaporowanej szybie, lustrze itp.
- **„wzory”** – kreślenie markerem, flamastrem po śladach gotowych wzorów na rozłożonym papierowym ręczniczku, czy papierze toaletowym,
- **„projekt”** – ozdabianie kredką, markerem, flamastrem wnętrza pudełka po butach – wg własnych pomysłów lub wg wzorów podawanych przez rodzica – np. szlaczki, figury, litery, itp.,
- **„zadania”** – wzajemne zadawanie sobie figur do odwzorowania przez rodzica i dziecko (podpowiedzią dla dziecka mogą być wzory, litery, napisy z zeszytu ćwiczeń z przedszkola) – *odwzorowywać można na tablicy, arkuszu dużego papieru, kartonie, kartce, ziemi.*

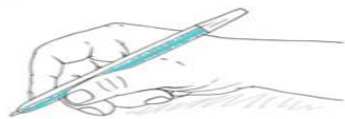
Uwaga:

Istotne jest przy tym odpowiednie ułożenie ręki piszącej, prawidłowy chwyt narzędzia piszącego (rysunek poniżej), właściwy nacisk tego narzędzia przy kreśleniu, a także odpowiednia postawa ciała i współpraca obu rąk. Pomocne jest zaznaczenie kierunku kreślenia.

Jeśli dziecko niechętnie kreśli, ma z tym kłopoty, można zaczynać ćwiczenia, zabawy od atrakcyjnych dla niego pomocy – np. kreda, duże arkusze papieru, tablica, markery. Stopniowo przechodzimy do kartki, liniatury.

JAK NALEŻY TRZYMAĆ OŁÓWEK LUB DŁUGOPIS

prawidłowe chwyt

1. długopis znajduje się pomiędzy kciukiem i palcem wskazującym, który przytrzymuje go na właściwym miejscu

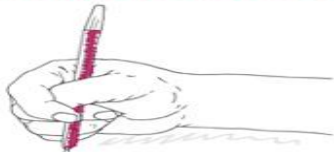

2. tak jak na obrazku nr 1, tylko palce znajdują się bliżej czubka długopisu

3. tak jak na obrazku nr 1, tylko długopis trzymany jest prostopadłe do stołu

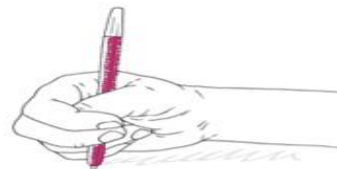
nieprawidłowe chwyt

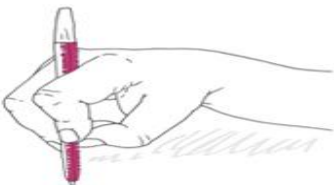
4. kciuk i palec wskazujący trzymają długopis, przy czym palec wskazujący nachodzi na kciuk

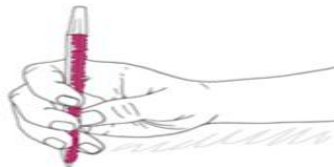
5. długopis jest trzymany przez koniuszki palca wskazującego i środkowego z jednej strony oraz kciuka z drugiej strony

6. palec wskazujący i środkowy otacza długopis z jednej strony dociskając go do palca serdecznego

7. długopis jest trzymany między palcem wskazującym oraz środkowym i dociskany jest do kciuka

8. długopis jest trzymany przez koniuszki palca wskazującego, środkowego i serdecznego z jednej strony oraz kciuka z drugiej strony

9. kciuk znajduje się z jednej strony zaś palec wskazujący i środkowy po drugiej; wszystkie palce kładą nacisk na długopis

10. palec wskazujący i kciuk trzymają długopis dociskając go do palca środkowego

11. kciuk trzyma długopis wzdłuż pierwszych stawów pozostałych palców

12. długopis jest trzymany w pięści z kciukiem ustawionym przeciwnie

Prawidłowe trzymanie ołówka lub długopisu jest ważne, ponieważ:

- rozwija umiejętności tzw. motoryki małej u dziecka
- ułatwia wyrobienie ładnego charakteru pisma
- sprawia, że ręka mniej się męczy
- pomaga w utrzymywaniu prawidłowej postawy podczas pisania

Poza prawidłowym chwytem, również ważne jest, aby nie zaciskać kuczowo palców na przyborach do pisania

źródło: dzieci.pl/prolis

M. Sitkiewicz
infografika.wp.pl ©,
Thinkstock
rys. K. Dąbrowska

Oceńmy jakie umiejętności ma nasze dziecko i bawmy się z nim tak, żeby codziennie mogło iść o kolejny krok dalej.

Niech zabawa będzie przyjemnością, a jednocześnie nauką.

Opracowanie: Joanna Błaszka – pedagog, Renata Szewera – pedagog